

Andrzej Szmyt*

Uniwersytet Gdański

DWUDZIESTOLECIE ZESZYTÓW NAUKOWYCH WYDZIAŁU PRAWA I ADMINISTRACJI UG (1972–1993)

1. Tradycja wydawania własnego czasopisma naukowego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego sięga samych początków Wydziału, skoro pierwszy rok akademicki rozpoczął się w październiku 1970 r., a już w 1972 r. ukazał się pierwszy numer wydziałowych Zeszytów Naukowych. Nazwa ta odpowiadała powszechnym wówczas zwyczajom uniwersyteckim, gdy charakter czasopisma określało pojęcie „zeszyty naukowe”, a dodawano do niego wskazanie podmiotu wydającego dane zeszyty. Stąd oficjalna i pełna nazwa – „Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji”, przy czym od pierwszego już numeru były opatrzone nadto własną nazwą serii – „Prawo”. Wskazanie na serię „Prawo” w ramach wydziałowych zeszytów naukowych Wydziału Prawa i Administracji wyraźnie wskazywało też na intencję, że mogą w przyszłości ukazywać się także inne serie, zwłaszcza rozumiane jako „Administracja”. Tak się też dość szybko stało, ale nie ulega wątpliwości, że przez cały czas swego istnienia „Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji. Prawo” odgrywały w tej mierze wiodącą – można rzec – ogólnowydziałową rolę.

Seria ta ukazywała się w latach 1972–1993 i objęła 16 zeszytów (1972, 1974, 1976, 1977 – dwa zeszyty, 1978, 1979, 1980, 1982 – edycja w 1983 r., 1982, 1983 – numer „regularny”, 1984, 1985, 1986, 1987, 1993 – tenże zeszyt nr 16 jako ostatni i ze skróconą nazwą „Zeszyty Naukowe. Prawo”). Czasopismo w zasadzie było rocznikiem, a odchylenia edycyjne wynikały czasem z powodów specjalnych, częściej jednak z kłopotów organizacyjnych bądź uniwersyteckich kłopotów finansowych. Dodajmy jednak, że początek lat 90. ubiegłego wieku to także czas zmniejszonego zainteresowania władz dziekańskich Wydziału wsparciem – także finansowym – lokalnego czasopisma naukowego. Jeszcze jednak w uwagach wstępnych zasygnalizować należy – o czym szerzej w dalszych uwagach, że w latach 1976–1993 na Wydziale Prawa i Administracji UG funkcjonowały także serie zeszytów naukowych odrębne od serii „Prawo”.

* aszmyt50@wp.pl

Pierwszy Komitet Redakcyjny Wydziału Prawa i Administracji stanowili: Mieczysław Okręglicki (przewodniczący), Jadwiga Jaśkiewiczowa, Jerzy Młynarczyk i Krzysztof Wołowski. Doc. dr Mieczysław Okręglicki pełnił rolę redaktora naukowego serii „Prawo” dla pierwszych trzech numerów, a od numeru 4 czasopisma funkcję redaktora naukowego przejął Marian Cieślak. Zmianie uległ też wtedy skład Komitetu Redakcyjnego, do którego weszli: Wojciech Adamczak, Marian Cieślak (przewodniczący), Jadwiga Jaśkiewiczowa, Andrzej Straburzyński i Remigiusz Zaorski.

2. Pierwsze trzy numery serii „Prawo” liczyły średnio po ok. 10 arkuszy wydawniczych, zawierając każde po 11 opracowań autorskich. Były to wyłącznie artykuły, z jednym wyjątkiem (jedna recenzja publikacji zagranicznej – w zeszytacie 3). Teksty były zawsze opatrzone streszczeniem w językach angielskim i rosyjskim; w obu tychże językach załączony był spis treści zeszytu. Autorami tekstów byli wyłącznie pracownicy Wydziału. W zeszytacie 1 zdecydowanie dominowała problematyka prawa morskiego i prawa morza. Zeszyt 2 i 3 cechowała już nieco większa różnorodność tematyczna, choć wciąż z podobnym kierunkiem ciężenia. Nie były to jednak zeszytacie monograficzne. Można przyjąć, że u podstaw koncepcji serii leżało założenie czasopisma o profilu zróżnicowanym przedmiotowo. Żaden spośród 22 autorów¹ teksów opublikowanych w pierwszych trzech zeszytach serii „Prawo” dziś nie jest już – przede wszystkim z uwagi na śmierć lub zaawansowany wiek – pracownikiem Wydziału.

3. Rok 1976 przyniósł istotną zmianę w zakresie wydziałowych Zeszytów Naukowych. Obok serii „Prawo” została zainaugurowana edycja serii „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania”. Komitet Redakcyjny stanowili: Jadwiga Jaśkiewiczowa, Jerzy Młynarczyk, Mieczysław Okręglicki (przewodniczący) i Krzysztof Wołowski. Zeszyt 1. tej serii ukazał się pod redakcją naukową J. Jaśkiewiczowej, miał objętość 18 arkuszy wydawniczych i zawierał 10 opracowań artykułowych. Cały numer dotyczył wyłącznie prawa podatkowego i nosił własny tytuł „Rozwój systemu podatkowego w 30-leciu Polskiej Ludowej”, a został przygotowany w ramach Zakładu Prawa Finansowego w Instytucie Administracji i Zarządzania UG. Nowa seria została erygowana na gruncie uczelnianej zasady wydawniczej, że każdy Instytut ma prawo edycji własnych zeszytów naukowych.

Zeszyt 2 (1980) tejże serii został także „sprofilowany” i nosił własny tytuł „Problemy prawne zarządzania gospodarką narodową”. Liczył 9 arkuszy wydawniczych i obejmował 9 artykułów autorstwa pracowników Zakładu Zarządzania Gospodarką Narodową w Instytucie Administracji i Zarządzania. Zmianie uległ jednak skład kolegium redakcyjnego serii, bowiem stanowili go już: Wacław Da-

¹ Barbara Kwiatkowska, Danuta Kilian, Wanda Tarkowska, Barbara Gabryelska, Andrzej Straburzyński, Henryk Popławski, Zdzisław Brodecki, Andrzej Drwillo, Bronisław Jastrzębski, Mieczysław Okręglicki, Wojciech Adamczak, Zdzisława Kminikowska, Kazimierz Kruczałak, Andrzej Kubiak, Jerzy Młynarczyk, Mirosław Surkont, Donald Steyer, Andrzej Sylwestrzak, Romuald Bobkiewicz, Władysław Mogiński, Sławomir Dalka, Edwin Rozenkranz.

widowicz, Jadwiga Jaśkiewiczowa (przewodnicząca), Zbigniew Jaśkiewicz, Ferdynand Mackiewicz, Władysław W. Mogilski i Jan Wójcik. Redaktorem naukowym zeszytu 2 był Zbigniew Jaśkiewicz.

4. Wracając do ogólnowydziałowej serii „Prawo” można podkreślić, że zupełnie odrębny charakter – niż wcześniej – nadano w 1977 r. zeszytowi nr 4. Zawartość zeszytu stanowiła bowiem monografia autorstwa Sławomira Dalki pt. „Ochrona sądowa roszczeń majątkowych w postępowaniu nakazowym i upominawczym” (ss. 329, 20 arkuszy wydawniczych). Mogło to być zwiastunem – w ramach formalnie jednej serii wydawniczej – drugiej formuły profilu czasopisma, obok formuły różnotematycznych artykułów różnych autorów. Ten problem wydawniczy wróci też w dyskusjach o przyszłości wydziałowego czasopisma.

Zeszyt 5 w serii „Prawo” (1977) wrócił do formuły interdyscyplinarnej, obejmując 8 artykułów (w tym po raz pierwszy dwa zagraniczne opracowania w językach obcych i ze streszczeniami po polsku, angielsku i rosyjsku), nadto informację o materiałach z międzynarodowej konferencji w Krakowie na temat historii prawa karnego oraz – po raz pierwszy w zeszytach tej serii – „Kronikę” wydarzeń na Wydziale. Inauguracyjny charakter „Kroniki” sprawił, że objęto nią również – na wstępie – omówienie początków Wydziału (S. Matysik), po czym takie punkty, jak ważniejsze czynniki i dane dotyczące dalszego rozwoju Wydziału, stan kadrowy i organizacyjny Wydziału na dzień 31.12.1976 r. (z podziałem na Instytuty), wykaz prac opublikowanych przez pracowników w latach 1975–1976, wyjazdy zagraniczne i udział w konferencjach międzynarodowych oraz wizyty gości zagranicznych, zakończone przewody doktorskie, działalność Koła Naukowego Prawników.

W dniu 2 marca 1976 r. zmarł nagle, w wieku 48 lat, doc. dr hab. Roman Korolec – kierownik Zakładu Prawa Pracy w Instytucie Prawa Cywilnego i Karnego, prowadzący na Wydziale zajęcia dydaktyczne od pierwszego roku akademickiego (1970/1971). Było więc naturalne, że zeszyt 6 serii „Prawo” (1978) stał się księgą pamiątkową, obejmującą 9 prac (Wacław Szubert, Kazimierz Podoski, Czesław Jackowiak, Jerzy Wratny, Danuta Kotowska, Urszula Jackowiak, Wojciech Kolańczyk, Lech Kaczyński, Kazimierz Kruczalak). Sylwetkę doc. Romana Korolca przedstawili Cz. Jackowiak i M. Cieślak, biografię prac zestawiała Alina Kowalewska. Była to pierwsza księga *ad personam* na Wydziale.

Zeszyt 7 serii „Prawo” (1979 – druk ukończono jednak dopiero w kwietniu 1980 r.) był typowym, 11-arkuszowym numerem interdyscyplinarnym, zawierającym 8 artykułów (w tym 1 po niemiecku autorstwa G. Kaisera, będący tekstem referatu – z zakresu prawa karnego – wygłoszonego w 1977 r. w Instytucie Prawa Cywilnego i Karnego) oraz „Kronikę” i krótkie wspomnienie o zmarłym st. wykładowcy w Zakładzie Prawa Pracy W. Maruczyńskim.

Typową kontynuacją serii „Prawo” był zeszyt 8 (1980 – druk ukończono w kwietniu 1981 r.), 12-arkuszowy, z 10 opracowaniami i „Kroniką” za lata 1978–1979.

5. Rok 1980 przyniósł natomiast dwie ważne dyskusje na posiedzeniach Rady Wydziału o problemach funkcjonowania wydziałowych Zeszytów Naukowych. Na posiedzeniu w dniu 29 lutego 1980 r.² referowali sprawę prof. dr Jadwiga Jaśkiewiczowa i prof. dr Marian Cieślak.

Profesor J. Jaśkiewiczowa poinformowała, że – zgodnie z pismem instrukcyjnym prorektora ds. nauki – nie istnieją wydziałowe komitety redakcyjne, a jedynie uczelniany Komitet Redakcyjny. Zgodnie zaś z regulaminem działalności wydawniczej UG, każdy Instytut ma prawo wydawać Zeszyty Naukowe. Stąd też na naszym Wydziale powstała w 1976 r. osobna seria „Zeszytów Naukowych Instytutu Administracji i Zarządzania”, z właściwym Komitetem Redakcyjnym tej serii. Profesor przypomniała o dwóch pierwszych zeszytach tej serii oraz poinformowała o najbliższych planach wydawniczych. Po pierwsze – ukazać się ma podwójnej objętości połączony zeszyt (nr III – IV) ku czci prof. Wacława Dawidowicza, przygotowany przez instytutowy Zakład Administracji. Po drugie – kolejny zeszyt ukaze się dość nietypowo, bo jako zeszyt podwójny, wspólny dla obu serii wydawniczych („Prawo” i „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania”), a to z okazji obchodów X-lecia Wydziału. Do tego wspólnego zeszytu Instytut Administracji i Zarządzania zgłosił 10 opracowań.

Profesor M. Cieślak przypomniał „wspólną” genezę ogólnowydziałową serii „Prawo”, aktualny skład Komitetu Redakcyjnego serii, poinformował, iż w dotychczasowych 6 zeszytach serii ukazało się 68 artykułów i 15 komunikatów. Następnie omówił zestawienie statystyczne, obrazujące liczby artykułów opublikowanych z poszczególnych dziedzin prawa oraz liczby obrazujące autorski udział poszczególnych grup pracowników naukowo-dydaktycznych (profesorowie, docenci, doktorzy, asystenci). Profesor podkreślił, że – niestety – cykl wydawniczy jest długi, bo trwa do 2 lat.

W dyskusji (Z. Jaśkiewicz, Z. Brodecki, T. Langer, M. Cieślak) zwrócono m.in. uwagę, że uruchomienie odrębnej (instytutowej) serii wydawniczej oznacza przyznanie Wydziałowi limitu dodatkowych 10 arkuszy wydawniczych, więc byłoby celowe uruchomienie także przez pozostałe Instytuty „swoich” serii wydawniczych, dzięki czemu istotnie zwiększyłyby się wydziałowe możliwości publikacyjne. Zauważono, że serie mogą być przecież „instytutowe”, ale otwarte dla wszystkich pracowników Wydziału. Utworzenie instytutowych serii nie powinno jednak rodzić zagrożenia w postaci obniżenia poziomu naukowego publikacji, o co winien troszczyć się szczególnie Komitet Redakcyjny danej serii.

6. Do problematyki wydziałowych czasopism naukowych Rada Wydziału wróciła także na początku kolejnego semestru (roku akademickiego)³. W imieniu Instytutu Prawa Morskiego doc. dr hab. Zdzisław Brodecki zreferował sprawę

² Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji w dniu 29 lutego 1980 r. (pkt 3 porządku obrad).

³ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji w dniu 28 listopada 1980 r. (pkt 5 porządku obrad).

idei wydawania Zeszytów Naukowych tegoż Instytutu. Poinformował, że Instytut Prawa Morskiego aktualnie dysponuje materiałami wystarczającymi do wydania dwóch zeszytów, co byłoby wystarczające do uruchomienia serii. Pierwszy numer mógłby dotyczyć problemów żeglugowych, numer drugi mógłby zostać poświęcony zaleceniom Izb Morskich w zakresie wypadków morskich. W zeszytach tych mogłaby znaleźć się także problematyka ochrony morza przed zanieczyszczeniami, której poświęcono niedawno sesję naukową.

W dyskusji prof. M. Cieślak podkreślił, że nie ma żadnych przeszkód, by istniejące prace zostały zgłoszone do druku w ramach obu już istniejących serii, nawet w ramach realizacji idei zeszytów jednotematycznych. Za szczególnie istotne uznał przy tym gwarancje proceduralne, by nie dopuścić do publikacji o obniżonym poziomie. W odpowiedzi doc. Z. Brodecki podkreślił, że nie chodzi o formalne przeszkody, ale o sytuację, w której nasz Wydział dysponuje jedynie dwiema seriami wydawniczymi, a inne wydziały mają ich po kilka. Rysująca się perspektywa gospodarczo-finansowa pozwala spodziewać się na uniwersytecie blokady idei zwiększenia liczby serii zeszytów naukowych, więc należałoby jak najszybciej podjąć próbę zwiększenia w ten sposób limitu przydziału arkuszy wydawniczych dla naszego Wydziału. Nie byłby to przecież przydział papieru tylko dla Instytutu Prawa Morskiego. Doc. S. Dalka podkreślił, że w ten sposób dodatkowo akcentowałyby się – na Wydziale i poza nim – znaczenie Instytutu Prawa Morskiego. Utworzenie serii z zakresu prawa morskiego ułatwiłoby też otwarcie się na autorów spoza Wydziału, zwłaszcza wobec planowanych kolejnych sesji naukowych. Prof. M. Cieślak raz jeszcze podkreślił, że – jego zdaniem – nic nie stoi na przeszkodzie, aby zaproponowany materiał mógł być zamieszczony w ogólnych zeszytach dotychczas wydawanych, zwłaszcza dla zapewnienia właściwego poziomu publikowanych opracowań. Doc. Z. Brodecki podtrzymał swój wniosek o utworzenie nowej serii zeszytów naukowych jako „Prawo Morskie”. W tajnym głosowaniu nad wnioskiem Rada Wydziału podjęła uchwałę popierającą ideę utworzenia nowej serii (za wnioskiem – 18 głosów, przeciw wnioskowi – 7 głosów, wstrzymujące się – 2 głosy). Można jedynie dodać, że słuszne okazały się obawy co do kondycji finansowej Uniwersytetu i idei uruchomienia wspomnianej serii nie udało się zmaterializować; wrócono jednak do sprawy ponownie po kilku kolejnych latach.

7. W 1980 r. przypadła X rocznica powstania Uniwersytetu Gdańskiego, w tym także Wydziału Prawa i Administracji UG. Warto przy tym przypomnieć, że Wydział nasz był – w przeciwieństwie do innych, które *de facto* istniały już wcześniej w ramach działających w Trójmieście wyższych uczelni – jedynym całkowicie nowym, budowanym od podstaw wydziałem. Ciekawą uwagę poczynił w tym kontekście prof. M. Cieślak jako redaktor naukowy jubileuszowego tomu wydawniczych Zeszytów Naukowych: „Dziesięć lat – to okres bardzo niewielki w historii starych, wielowiekowych akademii. W życiu nowo powstałego uniwersytetu każdy rok liczy się podobnie jak każdy miesiąc w życiu nowo narodzonego czło-

wieka: przynosi szybkie, łatwo uchwytnie zmiany rozwojowe; nawet wtedy, gdy rozwój przypada na czas niełatwy”⁴.

Nie dziwi więc charakter specjalny wydziałowych Zeszytów Naukowych z tej okazji. Upamiętnieniem rocznicy miał być zbiór opracowań autorstwa pracowników Wydziału, który ukazałby się w postaci wspólnego numeru, łączącego tym razem obie serie „Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji” – serię „Prawo” (jako zeszyt 9) i serię „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania” (jako zeszyt 4). Przy 22 arkuszach wydawniczych było to 17 opracowań z różnych obszarów prawa, w tym 11 opracowań z zakresu dającego się przypisać serii „Prawo” i 6 opracowań z zakresu serii „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania”. Spośród 18 autorów opracowań w tym numerze dziś na Wydziale pracują jeszcze 4 osoby (Tadeusz Maciejewski, Krzysztof Drzewicki, Ryszard Skarbek, Jolanta Gliniecka). Ten numer Zeszytów nie zawierał Kroniki, choć okazja wydawała się wyjątkowa.

Omawiany Zeszyt nie był przy tym jedynym elementem obchodów X-lecia Wydziału. Ich plan przygotowała powołana przez Radę Wydziału komisja pod przewodnictwem prof. Zbigniewa Jaśkiewicza. Objęły one m.in. ogólnopolską sesję naukową pt. „Ekologiczne problemy morza w świetle prawa” (27–28.06.1980), międzynarodową sesję naukową studenckiego Koła Naukowego Prawa Sądowego (16–18.05.1980) na temat ochrony dóbr osobistych w prawie cywilnym i karnym. Kolejnym elementem rocznicowych obchodów było przygotowanie przez zespół pod kierownictwem doc. dra hab. Edwina Rozenkranza osobnej księgi jako „Kroniki Wydziału Prawa i Administracji UG”. Odbył się także zjazd absolwentów studiów stacjonarnych naszego Wydziału.

Zeszyt 10 serii „Prawo” (1982) ukazał się także w końcu 1983 r. jako 10-arkuszowy, interdyscyplinarny numer, zawierający 7 opracowań (w tym jedno w języku niemieckim autora zagranicznego) oraz Kronikę za lata 1980–1981.

Tradycyjną kontynuację stanowił zeszyt 11. tejże serii (1983 – wydrukowany w listopadzie 1984 r.), 12-arkuszowy z 10. opracowaniami artykułowymi i Kroniką za rok 1982.

8. W serii „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania” w 1981 r. ukazał się zeszyt 3 – pod redakcją naukową Zbigniewa Jaśkiewicza – opatrzony tytułem „Zagadnienia prawno-finansowe i gospodarcze”. Numer liczył 12 arkuszy wydawniczych i obejmował 10 artykułów autorstwa pracowników z obu instytutowych zakładów.

Zeszyt 4 w tejże serii ukazał się – jak wcześniej wspominaliśmy – łącznie z zeszytem 9 serii „Prawo” z okazji X-lecia Wydziału.

⁴ Słowo wstępne – Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji. Prawo 9, Prace Instytutu Administracji i Zarządzania 4, s. 7. Jubileusz X – lecia WPiA przypadł w 1980 r., Zeszyt Naukowy powinien więc normalną koleją rzeczy ukazać się w 1981 r. (taka też data figuruje na stronie tytułowej czasopisma), ale na okładce numeru mamy już datę – Gdańsk 1983 r., zgodnie z faktycznym wydrukowaniem numeru.

Kolejny zeszyt w serii „Prace Instytutu Administracji i Zarządzania” był podwójny (nr 5 – 6), o charakterze księgi jubileuszowej. Nosił tytuł „Studia prawnoadministracyjne. W 30-lecie pracy naukowej prof. dra Wacława Dawidowicza” i został przygotowany pod redakcją naukową Sabiny Marcinkiewicz, Eugeniusza Bojanowskiego i Krzysztofa Żukowskiego. Liczył 18 arkuszy wydawniczych i obejmował 26 artykułów, przygotowanych – co istotne – w bardzo znacznej mierze także z udziałem renomowanych autorów spoza Wydziału. Zeszyt datowany na 1982 r. ukazał się drukiem jednak dopiero w 1985 r.

9. Początek roku akademickiego 1984/1985 przyniósł kolejną dyskusję na posiedzeniu Rady Wydziału w sprawie Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji⁵. Wróciła zwłaszcza kwestia powołania komitetów redakcyjnych nowych (planowanych) serii Zeszytów. Jako pierwsza na posiedzeniu Rady Wydziału przedstawiła informację prof. Jadwiga Jaśkiewiczowa, przewodnicząca serii „Prace z Zakresu Administracji i Zarządzania”. Przedstawiła tematykę wydanych, przygotowanych i zaplanowanych numerów tej serii. Kolejno prof. Marian Cieślak przedstawił sprawozdanie jako redaktor naukowy serii „Prawo”, informując szczegółowo o danych dotyczących liczby wydanych zeszytów, zestawieniach liczbowych dotyczących autorów opublikowanych prac oraz zagadnień Kroniki.

W otwartej dyskusji doc. Zbigniew Brodecki powrócił do postulatu utworzenia osobnej – trzeciej – serii Zeszytów Naukowych Wydziału, poświęconej problematyce prawa morskiego i zgłosił w tej materii stosowny wniosek do przegłosowania przez Radę Wydziału. Prof. Tomasz Langer zwrócił się do redaktorów naczelnych obu serii Zeszytów Naukowych z pytaniem o stosunek do publikowania tekstów autorstwa najmłodszych pracowników. Z odpowiedzi wynikało, że znaczenie priorytetowe ma poziom naukowy przygotowanego tekstu i będą publikowane wszystkie opracowania, które otrzymają pozytywne recenzje, bez względu na formalny status autora. Prof. Czesław Jackowiak zauważył, że największą bolączką uczelni jest słabość bazy poligraficznej, co wpływa limitująco na rozwój Zeszytów Naukowych. Zwrócił też uwagę, że na prawniczym rynku wydawniczym stosunkowo łatwo jest opublikować małe opracowania artykułowe, dużo gorzej jest natomiast z możliwościami publikacji większych prac. Być może więc warto byłoby w Zeszytach Naukowych publikować także dłuższe studia i na nie przeznaczyć „trzecią” serię wydziałowych zeszytów, traktując dotychczasowy układ dwóch serii („Prawo” oraz „Prace z Zakresu Administracji i Zarządzania”) jako uzasadniony. Doc. Kazimierz Kruczalak podkreślił, że na uczelni wszystkie Instytuty mają swoje zeszyty naukowe, natomiast na naszym Wydziale mamy układ „katedralny”. Wszystkie jednak katedry są zainteresowane publikowaniem artykułów swoich pracowników, więc należałoby poprzeć wniosek o utworzenie serii „Prawo morskie”. Dr Krzysztof Wołowski wyraził

⁵ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji w dniu 5 listopada 1984 r. (pkt 7 porządku obrad).

opinię, że brakuje równowagi w zakresie możliwości publikacji artykułów między obu dotychczasowymi seriami. Zaproponował więc, żeby istniała jedna seria ogólnowydziałowa Zeszytów Naukowych dla artykułów, druga zaś seria dla prac jednotematycznych (monografii autorskich). Prof. Marian Cieślak zauważył, że publikowanie dłuższych opracowań blokuje możliwość przyjęcia do druku innych prac, co wynika z limitów arkuszy wydawniczych dla Zeszytów Naukowych. Zwrócił uwagę także na potrzebę większej troski o szeroki kolportaż ogólnopolski naszych zeszytów, co jednak nie należy do komitetów redakcyjnych, ale do wydawnictwa uniwersyteckiego. Doc. Kazimierz Kruczałak zwrócił uwagę na zjawisko preferowania artykułów z Katedry Prawa Karnego, ale z oceną taką prof. Marian Cieślak się nie zgodził. Doc. Wojciech Adamczak przypomniał, że inicjatywy utworzenia osobnej serii Zeszytów Naukowych w zakresie problematyki prawa morskiego były już podejmowane wielokrotnie i chyba należałoby je ponowić. Prof. Zbigniew Jaśkiewicz stwierdził, że Wydział musi walczyć o nowe serie Zeszytów, aby mieć je na przyszłość. Obecnie winniśmy mieć dla Wydziału limit 30 arkuszy wydawniczych, aby nie być w sytuacji gorszej od innych wydziałów na uczelni.

Podsumowując dyskusję, dziekan Wydziału stwierdził, że przedstawione zostały 3 propozycje:

- 1) utrzymanie dotychczasowego stanu rzeczy, tzn. dwóch serii Zeszytów Naukowych;
- 2) częściowa zmiana profilu Zeszytów, tak by druga z dotychczasowych serii została przeznaczona na publikacje monograficzne;
- 3) powołanie trzeciej serii Zeszytów, przeznaczonej na problematykę prawa morskiego.

W głosowaniu Rada Wydziału przyjęła – przy 9 głosach wstrzymujących się – propozycję Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji w trzech seriach, tzn. serii „Prawo”, serii „Prace z Zakresu Administracji i Zarządzania” oraz – nowej – serii „Prawo Morskie”. W nazwie drugiej serii nastąpiło odejście od wskazywania Instytutu na rzecz ujęcia przedmiotowego („Prace...”).

Kolejno Rada Wydziału przystąpiła do wyborów redaktorów naukowych poszczególnych serii Zeszytów. Prof. Tomasz Langer zaproponował przy tym, by poszczególni redaktorzy naukowcy serii sami dobrali sobie i zaproponowali komitety redakcyjne. W jawnym głosowaniu Rada Wydziału przyjęła wniosek prof. T. Langer. Na redaktora naczelnego serii „Prawo” zaproponowano i wybrano prof. Mariana Cieślaka. Na redaktora naczelnego serii „Prace z Zakresu Administracji i Zarządzania” zaproponowano prof. Jadwigę Jaśkiewiczową, ale odmówiła zgody na kandydowanie; wobec powyższego zaproponowano i wybrano prof. Zbigniewa Jaśkiewicza. Na wypadek rzeczywistego utworzenia trzeciej serii Zeszytów („Prawo Morskie”) zaproponowano i wybrano na redaktora naczelnego prof. Zdzisława Brodeckiego. Dodajmy jednak na marginesie, że i ta wydziałowa

próba doprowadzenia do powstania trzeciej serii „Zeszytów Naukowych” nie uzyskała później aprobaty na szczeblu uczelnianym.

10. Zeszyty serii „Prawo” za lata 1984–1987 to numery 12–15, w zasadzie 11-arkuszowe (nr 14 liczył 9,5 ark. wyd.), nadal interdyscyplinarne, średnio liczące po 9 artykułów i zawierające w każdym numerze „Kronikę”. Na ogółem 36 artykułów, 8 tekstów było w językach obcych (głównie niemieckim z zakresu prawa karnego). Dramatycznie jednak wyglądał cykl wydawniczy zeszytów. Zeszyt nr 12 (za 1984 r.) ukazał się w czerwcu 1986 r. Zeszyt nr 13 (za 1985 r.) ukazał się w lutym 1987 r. Dla nr 14 (za 1986 r.) – brak danych o dacie faktycznego opublikowania zeszytu. Zeszyt nr 15 (za 1987 r.) ukazał się we wrześniu 1991 r.

Jako ostatni w tej serii ukazał się Zeszyt Naukowy (tym razem – wyjątkowo – ze skróconą nazwą, bez wskazania Wydziału Prawa i Administracji) oznaczony jako „Prawo” 16. Ukazał się w 1993 r., z Kroniką za lata 1987–1988. Tradycyjnie był 11-arkuszowy, interdyscyplinarny, zawierał 9 artykułów (w tym 3 niemieckojęzyczne, choć jeden z nich autora hiszpańskiego o hiszpańskim prawie karnym). Artykuł prof. Henryka Popławskiego ukazał się pośmiertnie, stanowiąc skróconą i przerobioną wersję niepublikowanych wcześniej wyników badań przeprowadzonych przezeń w ramach planu badawczego Instytutu Problematyki Przeszłości. W numerze zamieszczono nekrologi zmarłych w 1997 r. – prof. dra Remigiusza Zaorskiego, dra Tadeusza Markowskiego i doc. dra hab. Zygmunta Kornackiego.

11. Lata 1984–1988 w serii „Prace z Zakresu Administracji i Zarządzania” to zeszyty 7 (1984), 8–9 (1985), 10 (1986) i 11 (1988). Numer 7 (8,5 arkusza wydawniczego, 7 artykułów) pod red. Zbigniewa Jaśkiewicza nosił tytuł „Regulacje prawne procesów gospodarczych”. W składzie Komitetu Redakcyjnego nastąpiły zmiany, zespół stanowili już bowiem: Eugeniusz Bojanowski, Jadwiga Jaśkiewiczowa (przewodnicząca), Zbigniew Jaśkiewicz, Jan Wójcik, Krzysztof Żukowski.

Łączony zeszyt nr 8–9 tejże serii na XV-lecie Uniwersytetu Gdańskiego nosił tytuł „Nauka prawa rolnego wobec zmodyfikowanej polityki rolnej PRL”. Zawierał materiały międzynarodowej konferencji naukowej pod takim tytułem, zorganizowanej we wrześniu 1983 r. przez Katedrę Prawa Rolnego i Ochrony Środowiska. Redaktorem zeszytu (26 arkuszy wydawniczych, 25 artykułów wraz z zapisem dyskusji) był Bronisław Jastrzębski.

Zeszyt 10 pod redakcją Zbigniewa Jaśkiewicza liczył 13 arkuszy wydawniczych i zawierał 8 artykułów zgrupowanych pod wspólnym tytułem „Finansowe instrumenty zarządzania gospodarką narodową”.

Zeszyt 11 stanowiły „Studia Prawnobankowe” pod red. Zbigniewa Jaśkiewicza (11,5 arkuszy wydawniczych, 8 artykułów). Był to ostatni zeszyt w serii pod dotychczasowym tytułem.

W 1991 r. – po 3 latach przerwy – ukazał się zeszyt w serii o nazwie „Prace i Materiały – Administracja i Zarządzanie”. Na łączność z poprzednimi zeszytami serii wskazywała numeracja – 12. Obejmował on 12 artykułów (10,5 arkusza

wydawniczego) pod red. Eugeniusza Bojanowskiego i Kazimierza Kruczalaka. Zmieniony był skład Komitetu Redakcyjnego serii (Michał Bank, Eugeniusz Bojanowski – przewodniczący, Andrzej Drwiłło, Zbigniew Jaśkiewicz, Jan Wójcik i Krzysztof Zukowski). Zbigniew Jaśkiewicz został wskazany osobno jako redaktor naukowy serii. Można przyjąć, że był to ostatni zeszyt w serii przekształconej nieco, ale zapoczątkowanej w 1976 r.

12. W 1988 r. udało się – po dłuższych staraniach – uruchomić dwie dodatkowe serie wydawnicze („*Studia Prawnoustrojowe*” i „*Studia Iuridica Maritima*”).

W serii „*Studia Prawnoustrojowe*” Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji ukazały się 3 zeszyty (1988, 1990, 1991), średnio po 11–12 arkuszy wydawniczych. Kolegium Redakcyjne stanowili Tomasz Langer (przewodniczący), Andrzej Pułło (sekretarz), członkowie – Edwin Rozenkranz, Andrzej Straburzyński i Krzysztof Wołowski. Zakres przedmiotowy serii stanowić miała problematyka badań prowadzonych w katedrach: prawa międzynarodowego, prawa konstytucyjnego, teorii państwa i prawa oraz w obu katedrach historii państwa i prawa (polskiego i powszechnego), skupionych do 1981 r. w Instytucie Nauk Prawno–Ustrojowych, co było impulsem do przyjęcia tytułu serii jako „*Studia Prawnoustrojowe*”. Założeniem Kolegium Redakcyjnego było publikowanie w ramach tej serii edycji monotematycznych⁶. Motywem spajającym zeszyt 1 serii była problematyka amerykańistyczna, a 7 studiów obejmowało kwestie z zakresu filozofii i teorii prawa, prawa konstytucyjnego, historii doktryn politycznych, teorii konfliktów oraz zagadnień ochrony środowiska. Wybór problematyki amerykańistycznej nie był tu przypadkowy, jako że w 1987 r. mijala 200. rocznica uchwalenia amerykańskiej konstytucji z 1787 r. Ten fakt legł u podstaw uchwały Rady Wydziału Prawa i Administracji UG jeszcze z 1984 r., by zbliżając się rocznicę upamiętnić specjalną publikacją. Zeszyt 1. serii materializował tę ideę. Autorami opracowań byli Jerzy Wróblewski, Wojciech Sokolewicz, Andrzej Sylwestrzak, Andrzej Pułło, Leszek Starosta, Zdzisław Brodecki i Jerzy Zajadło.

Zeszyt 2 serii „*Studia Prawnoustrojowe*” przybrał – wobec śmierci w 1987 r. Remigiusza Zaorskiego – charakter księgi pamiątkowej dla uczczenia cenionego Profesora, całą twórczością naukową związanego z morzem, kierującego na Wydziale Katedrą Prawa Międzynarodowego aż do przejścia na emeryturę w 1981 r.⁷ Autorami 14 opracowań byli E. Bojanowski, S. Dalka, W. Dawidowicz, K. Drzewicki, B. Gabryelska-Straburzyńska, K. Kruczalak, M. Krzyżanowska-Mierzewska, A. Kubiak, T. Langer, A. Pułło, E. Rozenkranz, D. Steyer, A. Sylwestrzak i J. Zajadło.

Zeszyt 3. serii „*Studia Prawnoustrojowe*” – pod redakcją naukową Kazimierza Kruczalaka – obejmował w zasadzie publikacje dotyczące samorządności w Jugosławii i w Polsce, będące plonem konferencji zorganizowanej w Katedrze Pra-

⁶ T. Langer, *Przedmowa* (w:) Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji. *Studia Prawnoustrojowe*, zeszyt 1, s. 5; opatrzona była datą listopada 1985 r., co wskazuje na cykl wydawniczy.

⁷ A. Straburzyński, *O Profesorze Remigiuszu Zaorskim*, „Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji. *Studia Prawnoustrojowe*”, zeszyt 2, s. 5–7.

wa Obrotu Gospodarczego i Międzynarodowego Prawa Prywatnego w 1985 r. z udziałem – po stronie jugosłowiańskiej – przedstawicieli nauki z Wydziału Prawa Uniwersytetu w Osijeku. Ze strony polskiej autorami byli A. Sylwestrzak, K. Kruczałak, A. Czermiński, J. Jamroga, A. M. Galasiewicz, M. Głuchowski, W. Brózda, K. Żukowski, J.J. Woźniak, Z. Kornacki, A. Szmyt i S. Dalka. Profil konferencji miał wyraźne nachylenie prawno-gospodarcze. Przesłanką publikacji było przekonanie, że mimo upływu kilku lat od odbytej konferencji, poruszone wtedy zagadnienia i problemy nie straciły na aktualności⁸.

Również tylko 3 zeszyty ukazały się w serii „*Studia Iuridica Maritima*” (1989, 1992, 1993) „Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji” UG. Zeszyt 1. liczył 9 arkuszy wydawniczych i tyleż artykułów, a ponadto – jako że jeden z artykułów dotyczył projektu ustawy o ochronie środowiska morskiego – załączono w nim projekt tejże ustawy. Redaktorem naukowym zeszytu 1. był Władysław W. Mogilski, zaś stały Zespół Redakcyjny serii stanowili: Wojciech Adamczak, Zdzisław Brodecki, (przewodniczący), Kazimierz Kruczałak, Jerzy Młynarczyk, Władysław W. Mogilski (sekretarz), Andrzej Straburzyński i Jerzy Wnorowski. Jak podkreślano w słowie „Od Redakcji”, roczniki tej serii miały być poświęcone publikowaniu prac z zakresu prawa morskiego, międzynarodowego prawa morza i dyscyplin pokrewnych. Deklarowanym celem było zwłaszcza szerokie – pozawydziałowe – otwarcie czasopisma dla prawników „marynistów” z innych ośrodków naukowych i praktyki. Zainaugurowana seria Zeszytów Naukowych miała uzupełniać serię wydawaną przez Komisję Prawa Morskiego Polskiej Akademii Nauk – Oddział w Gdańsku. Dość nietypowo – w porównaniu z innymi seriami wydziałowych Zeszytów Naukowych – zespół redakcyjny określił kształt nowego czasopisma, założono bowiem publikowanie nie tylko artykułów, ale także polemik, glos, recenzji, komentarzy, orzecznictwa w sprawach morskich i przeglądów ustawodawstwa.

Zeszyt 2 serii „*Studia Iuridica Maritima*” ukazał się dopiero po 3 latach (w 1992 r.), także pod redakcją W. Mogilskiego. Liczył 10 arkuszy wydawniczych i obejmował 11 opracowań, w tym 2 glosy do orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego i Sądu Najwyższego. Cztery artykuły opublikowane były w języku angielskim, co wiązało się z realizacją zamiaru szerszej popularyzacji polskiej nauki prawa morskiego wśród odbiorców zagranicznych. Również 4 z artykułów pochodziły od autorów spoza Wydziału Prawa i Administracji UG.

Zeszyt 3, który okazał się ostatnim w serii „*Studia Iuridica Maritima*”, ukazał się w 1993 r. Liczył 15 arkuszy wydawniczych, obejmując 8 artykułów (w tym 2 anglojęzyczne autorów zagranicznych); numer zawierał też 2 anglojęzyczne „raporty” w wyodrębnionej części określonej mianem „materiały”. Pierwszy z nich był obszerniejszym tekstem opisowo-analitycznym o szwedzkim (skandynawskim) prawie morskim, drugi zaś raportem generalnym o szkodzie ekolo-

⁸ Redaktor naukowy tomu (w:) Zeszyty Naukowe Wydziału Prawa i Administracji. *Studia Prawno-ustrojowe*, zeszyt 3, s. 9 (z datą 30.05.1989 r.).

gicznej, przedstawionym w 1990 r. w Hamburgu na posiedzeniu Międzynarodowego Stowarzyszenia Prawa Ubezpieczeniowego. Zeszyt zawierał także recenzję książki wydanej po rosyjsku na temat podstaw współczesnego porządku prawnego na wszechoceanie, przygotowanej przez międzynarodowe grono autorów.

Zeszyty 2 a także 3 ukazały się przy tym pod nazwą tylko „*Studia Iuridica Maritima*”, już bez wskazania, że jest to seria „Zeszytów Naukowych Wydziału Prawa i Administracji UG”.

13. Dzieje 22 lat „Zeszytów Naukowych” Wydziału Prawa i Administracji UG można syntetycznie zreasumować. To głównie dzieje dwóch dłuższych serii – w zakresie prawa (1972–1993) oraz – szerzej rozumianej – administracji (1976–1991), a także dwóch serii epizodycznych – w zakresie nauk prawnoustrojowych i prawa morskiego (1988–1993). Każdy zeszyt (w sumie 34) był rocznikiem, w zasadzie o bardzo długim cyklu wydawniczym, nawet czasem z dwu- i trzyletnimi przerwami w edycji. Zeszyty były skromne objętościowo (średnio po 10–11 arkuszy wydawniczych), zawierając średnio po 9–10 artykułów (łącznie ok. 360 artykułów na ok. 360 arkuszach wydawniczych).

Seria prawnicza co do zasady była interdyscyplinarna, pozostałe zaś serie w zasadzie „profilowane” przedmiotowo (dziś powiedzielibyśmy, że głównie „katedralnie”). Publikacje autorów spoza Wydziału wydawano dość rzadko, równie sporadycznie w językach obcych. Jednorazowym tylko wyjątkiem było opublikowanie w serii „Zeszytów” całej monografii jednego autora, choć w dyskusjach kilkakrotnie wracano do celowości takich edycji. Dwa numery miały charakter pośmiertnych ksiąg pamiątkowych, tylko jeden zeszyt poświęcony został uczczeniu *ad personam* profesora z okazji jubileuszu. Jubileuszowi instytucjonalnemu poświęcono tylko numer z okazji X-lecia Wydziału, bowiem pięć lat później odnotowanie XV-lecia Wydziału na stronie tytułowej zeszytu w niczym nie zmieniało zupełnie innego charakteru całej publikacji. W serii prawniczej dość regularnie ukazywała się kronika wydarzeń wydziałowych. Jedynie w serii prawa morskiego wyraźnie podkreślono znaczenie zadeklarowanej formuły czasopisma raczej otwartego, częściej publikującego też w języku angielskim, zróżnicowanego co do rodzajów form wypowiedzi, tyle że – z racji krótkotrwałej edycji tej serii – bez zdecydowanego potwierdzenia w trwałej praktyce.

Poważnym cieniem nad wydziałowymi „Zeszytami Naukowymi” kładły się dość trwale i stale pogłębiające się kłopoty uniwersyteckich finansów oraz ówczesny brak takiegoż wsparcia ze strony samego Wydziału. Schyłkowe lata – w tym zakresie – stały się jaskrawo widoczne na przełomie lat 80/90. Rok 1993 zakończył całkowicie ten etap Zeszytów Naukowych Wydziału. Realną odmianę przynieść mogła dopiero polityka władz Wydziału, przywiązująca wagę do ożywienia badań naukowych i publikowania ich wyników, połączona z przyjęciem przez Wydział kosztów funkcjonowania własnego czasopisma naukowego.

Zmianę tę przyniósł początek nowej kadencji władz Wydziału w 1996 r. Już na pierwszym posiedzeniu Rady Wydziału w dniu 23 września 1996 r. zapadły

uchwały o reaktywowaniu wydawnictwa wydziałowego, finansowego z dochodów własnych Wydziału oraz o powołaniu jego Kolegium (przewodniczącego i sekretarza)⁹. Na posiedzeniu miesiąc później Rada Wydziału zapoznała się z informacją na temat proponowanej koncepcji „Gdańskich Studiów Prawniczych”¹⁰. Na marginesie dodajmy, że od roku jubileuszu 35-lecia Wydziału zaczęło ukazywać się osobne czasopismo wydziałowe „Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa”, erygowane w 2004 r.¹¹ Wraz z „Gdańskimi Studiami Prawniczymi” zaczął się zupełnie nowy etap czasopiśmiennictwa wydziałowego.

⁹ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji UG w dniu 23 września 1996 r. (pkt 8 porządku obrad).

¹⁰ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji UG w dniu 21 października 1996 r. (pkt 5 porządku obrad).

¹¹ Protokół z posiedzenia Rady Wydziału Prawa i Administracji UG w dniu 29 listopada 2004 r. (pkt 16 porządku obrad).

